

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Εισηγητής:

Ιωάννης Δ. Γεωργόπουλος

Ιωάννινα: Δεκέμβριος 2006

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Περιουσία - Απογραφή - Ισολογισμός

Θέματα κεφαλαίου

- Έννοια της περιουσίας.
- Στοιχεία Ενεργητικού-Παθητικού.
- Έννοια της Απογραφής.
- Λόγοι σύνταξης Απογραφής
- Είδη Απογραφής.
- Αποτίμηση.
- Έννοια -χαρακτηριστικά Ισολογισμού.
- Ο ισολογισμός ως ισότητα.

1.1 Έννοια της περιουσίας

Ένα κοινό γνώρισμα των οικονομικών οργανισμών είναι η ύπαρξη μιας περιουσίας. Με τη χρήση των στοιχείων που την αποτελούν επιδιώκεται η επίτευξη των στόχων κάθε οικονομικής μονάδας.

Μπορούμε να διακρίνουμε στην περιουσιακή συγκρότηση κάθε οργανισμού δύο σκέλη:

- Το πρώτο σκέλος περιλαμβάνει το σύνολο των οικονομικών αγαθών (περιουσιακών στοιχείων), υλικών ή άυλων, τα οποία βρίσκονται στην κυριότητα ή κατοχή της ή απαιτεί από τρίτους η οικονομική μονάδα.
- Και το δεύτερο τις υποχρεώσεις που αυτή έχει απέναντι σε τρίτους.¹

Για τα δύο αυτά σκέλη ισχύει πάντοτε η ισότητα, επειδή ουσιαστικά το πρώτο σκέλος περιλαμβάνει τα μέσα με τα οποία ασκείται η οικονομική δραστηριότητα και το δεύτερο την πηγή προέλευσής τους.

Από τη σκοπιά της Λογιστικής η περιουσιακή συγκρότηση του οικονομικού οργανισμού αποτελείται από:

- **Το Ενεργητικό ή στοιχεία Ενεργητικού (Assets)**, στο οποίο περιλαμβάνονται τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν οικονομική αξία (Economic Resources), υλικά ή άυλα, εκφράζονται σε χρηματικές μονάδες και χρησιμοποιούνται για να επιτευχθούν οι σκοποί του οικονομικού οργανισμού.

- **Παθητικό ή στοιχεία Παθητικού (Liabilities)**, στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι υποχρεώσεις προς τρίτους και προς τον επιχειρηματία και περιλαμβάνει δύο βασικές κατηγορίες στοιχείων:

α) Το πραγματικό Παθητικό ή Παθητικό², στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι υποχρεώσεις προς τρίτους πλην του επιχειρηματία.

β) Τα Ίδια Κεφάλαια ή Καθαρή Περιουσία (Owner's Equity, net Assets), που περιλαμβάνονται υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας προς το φορέα της.

¹Ο επενδυτής στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι έχει απαίτηση από την οικονομική μονάδα τουλάχιστον για το κεφάλαιο το οποίο έχει συνεισφέρει σ' αυτήν.

²Του «πραγματικού» Παθητικού.

Το Ενεργητικό είναι ίσο με το Παθητικό όπως προαναφέρθηκε και σε συνδυασμό με την ανάλυση της σύνθεσης του Παθητικού (Παθητικό= Πραγματικό Παθητικό +Καθαρή Περιουσία) ισχύει η σχέση:

$$E=ΠΠ+ΚΠ \text{ (I)}$$

όπου E= Ενεργητικό

ΠΠ= Καθαρό Παθητικό

ΚΠ=Καθαρή Περιουσία

και κατά συνέπεια:

$$ΚΠ=E-ΠΠ \text{ (II)} \text{ και } ΠΠ=E-ΚΠ \text{ (III)}$$

Από τις παραπάνω ισότητες (I, II) προκύπτει το συμπέρασμα ότι σε ότι αφορά την Καθαρή περιουσία τα Ενεργητικά στοιχεία την προσ αυξάνουν ενώ τα στοιχεία του Παθητικού την μειώνουν.

Η Καθαρή Περιουσία μπορεί να πάρει:

α) Ουδέτερη,

β) Θετική και τέλος

γ) Αρνητική τιμή, ανάλογα με το συσχετισμό της αξίας των Ενεργητικών στοιχείων (Assets) και των στοιχείων του Παθητικού (Liabilities).

Μπορεί λοιπόν να έχουμε:

α) $E=ΠΠ, ΚΠ=0$ (Ουδέτερη ή μηδενική Καθαρή Περιουσία).

Στην περίπτωση αυτή η αξία των περιουσιακών στοιχείων της μονάδας επαρκεί να καλύψει τις υποχρεώσεις της απέναντι σε τρίτους πλην του επιχειρηματία (Πραγματικό Παθητικό), ενώ δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης των υποχρεώσεων προς τους φορείς της.

β) $E>ΠΠ, ΚΠ>0$ (Θετική Καθαρή Περιουσία).

Το ύψος της καθαρής Περιουσίας είναι ίσο με το πλεονάζον Ενεργητικό.

γ) $E<ΚΠ, ΚΠ<0$ (Αρνητική Καθαρή Περιουσία).

Η αξία των Ενεργητικών στοιχείων δεν επαρκεί να καλύψει τις υποχρεώσεις της απέναντι στους φορείς και στους τρίτους, των οποίων οι απαιτήσεις έχουν προτεραιότητα ικανοποίησης. Η αρνητική αυτή διαφορά ονομάζεται και "περιουσιακό έλλειμμα".

Η σημασία της περιουσιακής σύνθεσης και η ύπαρξη ή όχι θετικής Καθαρής Περιουσίας επηρεάζει σημαντικά την πιστοληπτική ικανότητα καθώς και τη βιωσιμότητα του οικονομικού οργανισμού.

1.2. Απογραφή

1.2.1. Έννοια της απογραφής.

Με τον όρο απογραφή ονομάζονται οι ενέργειες που γίνονται για να προσδιοριστεί με ακρίβεια κατ' είδος, ποσοτικά και ποιοτικά, κάποιο στοιχείο ή το σύνολό τους που συνθέτουν την περιουσιακή συγκρότηση ενός οργανισμού.

Ο όρος αυτός αφορά:

α) Την **ποσοτική καταμέτρηση κατ' είδος και ποιότητα** κάθε είδους που επιδέχεται μέτρησης στη μονάδα που αυτό μπορεί να μετρηθεί (αριθμητική, μονάδα όγκου, βάρους, επιφάνειας), καθώς και στοιχείων που δεν έχουν υλική

υπόσταση, όπως ομολογίες, έντοκα γραμμάτια, επιταγές, εφόσον έχουν εγχαρτωθεί³.

- β) **Την αποτίμηση** των ενεργητικών και παθητικών στοιχείων σε ενιαίο νόμισμα με βάση τις αρχές της Αποτιμητικής και τις επιταγές του νόμου.
- γ) **Την αποτύπωση σε χαρτί ή μαγνητικά μέσα** των αποτελεσμάτων των παραπάνω διαδικασιών (καταμέτρησης και αποτίμησης).

1.2.2. Λόγοι σύνταξης απογραφής.

Οι λόγοι για τους οποίους συντάσσεται η απογραφή είναι:

- **Οι ανάγκες ελέγχου** που προκύπτουν. Ο έλεγχος μπορεί να αφορά τη διοίκηση της οικονομικής μονάδας, οπότε ονομάζεται εσωτερικός έλεγχος (internal control), ή τρίτους π.χ. τη φορολογούσα αρχή, οπότε ονομάζεται εξωτερικός έλεγχος (external control). Είναι απαραίτητο στη διοίκηση κάθε οικονομικής μονάδας να απογράφει σε τακτά χρονικά διαστήματα την περιουσία της και να διαπιστώνει πιθανές απώλειες, καταστροφές στοιχείων της. Γνωρίζοντας με τον τρόπο αυτό την πραγματική οικονομική της θέση, δίνεται η δυνατότητα στη διοίκησή της να οδηγηθεί σε ορθότερες επιλογές. Εκτός από την αναγκαιότητα για εσωτερικό έλεγχο προκύπτει πολλές φορές η ανάγκη και από απαίτηση τρίτων, ώστε να διαπιστωθεί αν η λογιστική εικόνα της επιχείρησης συμφωνεί με την πραγματική.

- **Οι ανάγκες προσαρμογής των λογιστικών με τα πραγματικά δεδομένα.** Με σκοπό την ικανοποίηση της Λογιστικής "αρχής της αποκάλυψης ή ανακοίνωσης" πρέπει οι παρεχόμενες πληροφορίες να παρουσιάζουν τα πραγματικά δεδομένα που αφορούν την περιουσιακή συγκρότηση της οικονομικής μονάδας. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η παραπάνω προσαρμογή.

1.2.3. Είδη απογραφής

Μπορούμε να τη διακρίνουμε:

α) Ως προς την έκταση της διενέργειάς της σε γενική και μερική, ανάλογα με το αν περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της περιουσίας ή κάποιο μέρος τους (π.χ. απογραφή εμπορευμάτων).

β) Ανάλογα με το χρόνο διενέργειας σε τακτική και έκτακτη. Η τακτική γίνεται στο τέλος της οικονομικής χρήσης (ετήσια), ενώ η έκτακτη όποτε χρειαστεί (π.χ. σε περίπτωση διάλυσης, συγχώνευσης).

γ) Ανάλογα με τον τρόπο διενέργειας σε εσωλογιστική (intra-comptable, inventaire) και εξωλογιστική (physical inventory), ανάλογα με το αν συντάσσεται με βάση τα δεδομένα των λογιστικών βιβλίων ή με επιτόπια εξακρίβωση.

δ) Ανάλογα με την υποχρέωση ή όχι της οικονομικής μονάδας σε υποχρεωτική⁴ και προαιρετική.

ε) Ανάλογα με την μέθοδο σε διαρκή και περιοδική. Κατά τη διαρκή στα λογιστικά βιβλία εμφανίζονται μετά από κάθε οικονομική πράξη κατά ποσότητα και αξία ή μόνο κατά ποσότητα τα υπόλοιπα των εμπορευμάτων, προϊόντων, πρώτων και βοηθητικών υλών κτλ.⁵

³ Έχουν ενσωματωθεί σε κάποιο αξιόγραφο.

⁴ Η υποχρέωση σύνταξης απογραφής προκύπτει από τον Εμπορικό Νόμο (π.χ. Νομοθεσία Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) καθώς και από τη φορολογική νομοθεσία (π.χ. Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων Π.Δ. 186 αρθ. 27).

⁵ Η διαρκής απογραφή εφαρμόζεται σε σχετικά μικρό αριθμό επιχειρήσεων και με κάθε δοσοληψία εξάγεται και το οικονομικό αποτέλεσμα.

1.3. Ισολογισμός

1.3.1. Έννοια-χαρακτηριστικά Ισολογισμού.

Ο Ισολογισμός (balance sheet) είναι μια λογιστική κατάσταση η οποία εμφανίζει την περιουσιακή συγκρότηση ενός οικονομικού οργανισμού (περιουσιακά στοιχεία-πηγές χρηματοδότησής τους) σε ενιαίο νόμισμα και σε ορισμένη χρονική στιγμή. Η εμφάνιση των στοιχείων γίνεται συνοπτικά κατ' είδος και αξία. Προκύπτει από τα υπόλοιπα του οριστικού ισοζυγίου που είναι εσωλογιστική κατάσταση. Δεν είναι μια περίληψη της απογραφής, όπως εσφαλμένα αναφέρεται, γιατί όπως είναι γνωστό η απογραφή είναι ένα εξωλογιστικό έγγραφο που γίνεται με σκοπό τη διαπίστωση τυχόν υπόλοιπων λογαριασμών του προσωρινού ισοζυγίου⁶ που χρειάζονται διόρθωση.

Ο Ισολογισμός εμφανίζει την οικονομική κατάσταση-θέση (Statement of Financial position) ενός οικονομικού οργανισμού σε μια δεδομένη χρονική στιγμή.

Αν θα θέλαμε να συγκρίνουμε το περιεχόμενο του Ισολογισμού σε σχέση με αυτό της απογραφής, θα διαπιστώναμε ότι περιλαμβάνουν:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ
1. Μόνο αξίες.	1. Ποσότητες και αξίες.
2. Στοιχεία ομαδοποιημένα (συνοπτική παρουσίαση).	2. Λεπτομερής περιγραφή των στοιχείων κατ' είδος και ποιότητα. (Αναλυτική παρουσίαση).
3. Παρουσίαση των στοιχείων (Ενεργητικού-Παθητικού) σε παράπλευρα σκέλη ^{7 8} .	3. Παρουσίαση των στοιχείων (Ενεργητικού-Παθητικού) σε κάθετη διάταξη, Ενεργητικό-Καθαρή Περιουσία-Πραγματικό Παθητικό (κατά παράδοση).

Η σύνταξη του Ισολογισμού είναι για μερικές οικονομικές μονάδες υποχρεωτική, η δε καταχώρισή του γίνεται σε ιδιαίτερο βιβλίο (βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών) και καταχωρίζεται μετά την απογραφή. Υπογράφεται από πρόσωπα που προβλέπει ο νόμος⁹.

Η κατάταξη των στοιχείων που περιλαμβάνει ο Ισολογισμός γίνεται κυρίως με κριτήρια για τα:

Στοιχεία Ενεργητικού	Το βαθμό ρευστοποίησης (πόσο γρήγορα μπορούν να ρευστοποιηθούν), ταχύτητα κυκλοφορίας (πάγια, κυκλοφοριακά, διαθέσιμα).
Στοιχεία πραγματικού παθητικού	Τη ληκτότητα (πόσο γρήγορα λήγουν) σε Μακροπρόθεσμες και Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

⁶ Ισοζύγιο είναι μια κατάσταση στην οποία παρουσιάζονται τα υπόλοιπα αξιών των λογαριασμών σε κάποια χρονική στιγμή (μεγαλύτερη ανάλυση στο κεφ. 3 (περί λογαριασμών) και ειδικά για το ισοζύγιο πρωτοβάθμιων στο κεφ.5).

⁷ -Ν. 2190/20 αρ 42γ. " Ο ισολογισμός καταρτίζεται σε δύο παράπλευρα σκέλη, στο πρώτο από τα οποία περιλαμβάνεται το ενεργητικό και στο δεύτερο το παθητικό..."- Ε.Λ.Σ (βλ.υποδ.) 4.1.103 αρ.1 (Π.Δ. 1123/1980 Φ.Ε.Κ. Α' 75/80).

⁸ Χρησιμοποιείται μερικές φορές και η κάθετη διάταξη, όταν γίνεται μελέτη των πηγών και των χρήσεων κεφαλαίων (sources and uses of funds).

⁹ Κ.Β.Σ. αρ.29 παρ.3, Ν.2190/20 αρ.42α παρ.5 (ανώνυμες εταιρίες), Ν.3190/55 αρ.22 παρ.2 (Ε.Π.Ε.).

Σκοπός της κατάταξης είναι η διευκόλυνση της μελέτης και της κριτικής διερεύνησης των στοιχείων. Συνηθισμένες ονομασίες, με τις οποίες εμφανίζονται αυτά τα στοιχεία στον ισολογισμό, είναι:

Στο Ενεργητικό	Ονομασίες λογαριασμών
A. Οφειλόμενο κεφάλαιο.	Οφειλόμενο κεφάλαιο.
B. Έξοδα εγκατάστασης.¹⁰	Έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατ/σης, Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου, Λοιπά έξοδα εγκατάστασης κτλ.
Γ. Ακίνητοποιήσεις (Πάγιο Ενεργητικό).	
Γ(I) Ασώματες ακίνητοποιήσεις (άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία).	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης, Υπεραξία επιχείρησης (Goodwill) κτλ.
Γ(II) Ενσώματες ακίνητοποιήσεις. ¹¹	Γήπεδα, Οικόπεδα, Κτίρια, Μηχανήματα-τεχνικές εγκαταστάσεις και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός, Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, Μεταφορικά μέσα, Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές, κτλ.
Γ(III) Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις.	Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις, Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις, Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεων, Γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξης, Τίτλοι με χαρακτήρα ακίνητοποιήσεων, κτλ.

¹⁰ Έξοδα πολυετούς απόσβεσης.

¹¹ Περιλαμβάνονται και οι προκαταβολές απόκτησης.

<p>Δ. Κυκλοφορούν ενεργητικό. Δ(I). Αποθέματα (εμπορεύσιμα αγαθά). Δ(II) Απαιτήσεις (βραχυπρόθεσμες¹²). (III) Χρεόγραφα. Δ(IV) Διαθέσιμα.</p>	<p>Εμπορεύματα, Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή-υποπροϊόντα υπολείμματα, Παραγωγή σε εξέλιξη, Πρώτες και βοηθητικές ύλες-Αναλώσιμα υλικά - Ανταλλακτικά και είδη συσκευασίας κτλ. Πελάτες, Γραμμάτια εισπρακτέα, Γραμμάτια σε καθυστέρηση, Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων, Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεων, Απαιτήσεις κατά οργάνων διοίκησης, Δεσμευμένοι λογαριασμοί καταθέσεων, Επισφαλείς-επίδικοι πελάτες και χρεώστες, Χρεώστες διάφοροι κτλ. Μετοχές, Ομολογίες, Λοιπά χρεόγραφα, Ίδιες μετοχές κτλ. Ταμείο, Ληγμένα τοκομερίδια εισπρακτέα, Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας κτλ.</p>
<p>Ε Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού.</p>	<p>Έξοδα επόμενων χρήσεων, Έσοδα χρήσης εισπρακτέα, Λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού κτλ.</p>

¹² Εκείνες που είναι απαιτητές μέσα στο επόμενο του Ισολογισμού έτος (βλ.Ε.Λ.Σ. 4.1.101 παρ.6 Δ(II)).

Στο Παθητικό	Όνομασίες λογαριασμών
<p>A. Ίδια κεφάλαια. A(I). Κεφάλαιο (μετοχικό κτλ.). A(II). Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο. A(III). Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις επενδύσεων. A(IV).Αποθεματικά κεφάλαια. A(V). Αποτελέσματα εις νέο. A(VI). Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου.</p>	<p>Καταβεβλημένο, Οφειλόμενο, Αποσβεσμένο κτλ. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών και χρεογράφων, Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων, Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού κτλ. Τακτικό αποθεματικό, Αποθεματικά καταστατικού, Ειδικά αποθεματικά Έκτακτα αποθεματικά, Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων, Αποθεματικό για ίδιες μετοχές κτλ. Υπόλοιπο κερδών χρήσης εις νέο, Υπόλοιπο ζημιών χρήσης εις νέο, Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων κτλ. Καταθέσεις μετόχων ή εταίρων, Διαθέσιμα μερίσματα χρήσης για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κτλ.</p>
<p>B. Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα.</p>	<p>Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, Λοιπές προβλέψεις κτλ.</p>
<p>Γ. Υποχρεώσεις. Γ(I). Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.¹³ Γ(II) Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.</p>	<p>Ομολογιακά δάνεια, Δάνεια τραπεζών, Δάνεια ταμειωτηρίων, Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπές συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις, Γραμμάτια πληρωτέα μακρ. λήξης, Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις κτλ. Προμηθευτές, Γραμμάτια πληρωτέα, Τράπεζες λογ/μοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, Προκαταβολές πελατών, Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη, Ασφαλιστικοί οργανισμοί, Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση, Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις, μερίσματα πληρωτέα, Πιστωτές διάφοροι, κτλ.</p>
<p>Δ. Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού.</p>	<p>Έσοδα επόμενων χρήσεων, Έξοδα χρήσης δεδουλευμένα, Λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί, κτλ.</p>

¹³ Εκείνες που λήγουν μετά τη λήξη της επόμενης του ισολογισμού χρήσης (βλ.Ε.Λ.Σ. 4.1.102 παρ.8)

1.3.2. Ο ισολογισμός ως ισότητα

Έχει ήδη εξηγηθεί, όταν αναφερθήκαμε στην περιουσιακή συγκρότηση του οικονομικού οργανισμού, ότι ισχύει η ισότητα:

$$E = \text{ΠΠ} + \text{ΚΠ} \quad (\text{I}) \quad (A=L+O)$$

όπου $E = \text{Ενεργητικό}$, (A=Assets)

$\text{ΠΠ} = \text{Πραγματικό Παθητικό}$ (L=Liabilities)

$\text{ΚΠ} = \text{Καθαρή Περιουσία}$ (O= Ownership or Net Worth)

και κατά συνέπεια:

$$\text{ΚΠ} = E - \text{ΠΠ} \quad (\text{II})$$

Μπορούμε να καταρτίσουμε τον ισολογισμό της επιχείρησης "Α.Ε. ΔΩΔΩΝΗ" βασισμένοι στα παρακάτω υπόλοιπα αξίας των περιουσιακών της στοιχείων:

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΑ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΑ
ΤΑΜΕΙΟ	1.200,00€	ΚΤΙΡΙΑ	2.500,00€
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	1.000,00€	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	1.800,00€
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	500,00€	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	2.200,00€
ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	800,00€	ΥΠ. ΚΕΡΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	X=;
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ	200,00€	ΠΕΛΑΤΕΣ	800,00€
ΠΙΣΤΩΤΕΣ	300,00€	ΟΙΚΟΠΕΔΑ	1.500,00€

ΛΥΣΗ:

α) Επειδή όπως γνωρίζουμε ισχύει η ισότητα $E=\text{Π} \Rightarrow E=\text{ΠΠ}+\text{ΚΠ} \Rightarrow \text{ΚΠ}=E-\text{ΠΠ}$ (I) αθροίζοντας τις αξίες των ενεργητικών στοιχείων του παραδείγματος έχουμε:

$$\begin{aligned} E &= \text{ΟΙΚΟΠΕΔΑ} + \text{ΚΤΙΡΙΑ} + \text{ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ} + \text{ΠΕΛΑΤΕΣ} + \text{ΧΡΕΩΣΤΕΣ} + \text{ΕΠΙΤΑΓΕΣ} \\ & \text{ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ} + \text{ΤΑΜΕΙΟ} = \\ & 1.500,00\text{€} + 2.500,00\text{€} + 1.800,00\text{€} + 800,00\text{€} + 500,00\text{€} + 200,00\text{€} + 1.200,00\text{€} = 8.500,00 \text{€} \\ & \Rightarrow E = 8.500,00\text{€} \quad (\text{II}) \end{aligned}$$

Αθροίζοντας τις αξίες των στοιχείων του Παθητικού (πραγματικού) :

$$\begin{aligned} \text{ΠΠ} &= \text{ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ} + \text{ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ} + \text{ΠΙΣΤΩΤΕΣ} \\ &= 800,00 \text{€} + 1.000,00\text{€} + 300,00 \text{€} = 2.100,00 \text{€} \Rightarrow \text{ΠΠ} = 2.100,00\text{€} \quad (\text{III}) \end{aligned}$$

από τις (I), (II), (III) $\Rightarrow \text{ΚΠ} = E - \text{ΠΠ} \Rightarrow \text{ΚΠ} = 8.500,00 \text{€} - 2.100,00 \text{€} \Rightarrow$

$$\text{ΚΠ} = 6.400,00\text{€} \quad (\text{IV})$$

Η ΚΠ αποτελεί την υποχρέωση της επιχείρησης απέναντι στον επιχειρηματία. Η υποχρέωση αυτή στο συγκεκριμένο παράδειγμα είναι το αλγεβρικό άθροισμα :

$$\text{ΚΕΦΑΛΑΙΟ} + \text{ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΕΡΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ} = \text{ΚΠ} \quad (\text{V})$$

$$\begin{aligned} \text{Από τις (IV), (V)} &\Rightarrow \text{ΚΠ} = \text{ΚΕΦΑΛΑΙΟ} + \text{ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΕΡΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ} \\ &\Rightarrow \text{ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΕΡΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ} = \text{ΚΠ} - \text{ΚΕΦΑΛΑΙΟ} = 6.400,00 \text{€} - 2.200,00\text{€} \\ &\Rightarrow \text{ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΕΡΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ} = 4.200,00\text{€} \end{aligned}$$

β) Γνωρίζοντας πλέον όλα τα στοιχεία καταρτίζουμε τον ισολογισμό:

" Α.Ε. Δ Ω Δ Ω Ν Η "

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2004

1η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2001 - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2001)

ΑΡΙΘΜΟΣ Μ. Α. Ε. 1234567 / 1/ 12 / 94 /31

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΠΟΣΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	ΠΟΣΑ
ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ(ΠΑΓΙΟ)		ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
ΟΙΚΟΠΕΔΑ	1.500,00€	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	2.200,00€
ΚΤΙΡΙΑ	2.500,00€	ΥΠ. ΚΕΡΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	4.200,00€
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	1.800,00€	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ		ΔΟΣΙΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	800,00€
ΠΕΛΑΤΕΣ	800,00€	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	1.000,00€
ΕΠΙΤΑΓΕΣ	200,00€	ΠΙΣΤΩΤΕΣ	300,00€
ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ			
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	500,00€		
ΤΑΜΕΙΟ	1.200,00€		
ΣΥΝ. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	8.500,00€	ΣΥΝ. ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	8.500,00€

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο

Θέματα κεφαλαίου

- **Η λογιστική τυποποίηση.**
- **Σκοποί και σημασία του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.**
- **Οι βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ.**
- **Γενικές αρχές τήρησης των λογαριασμών.**
- **Το σχέδιο λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.**
- **Η εφαρμογή του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.**

2.1. Η λογιστική τυποποίηση.

Οι παρεχόμενες από τη Λογιστική πληροφορίες, είτε απευθύνονται στη διοίκηση είτε σε τρίτους, για να διαθέτουν βαρύτητα θα πρέπει να είναι συγκρίσιμες διαχρονικά μεταξύ τους μέσα στα πλαίσια της επιχείρησης αλλά και εκτός, με στοιχεία ομοειδών επιχειρήσεων του κλάδου. Η λογιστική τυποποίηση αποβλέπει στην εξασφάλιση της συγκέντρωσης ομοιογενών και σωστών στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με την περιουσιακή διάρθρωση, τη χρηματοοικονομική θέση και την παραγωγική και συναλλακτική δραστηριότητα όλων των οικονομικών μονάδων της χώρας, κατά κλάδους και συνολικά.

Αυτή η τυποποίηση και συγκρισιμότητα όμως δεν απορρέει μόνο από τις παραδεκτές λογιστικές αρχές. Η αυθαιρεσία πολλών λογιστών, ο αυτοσχεδιασμός σε πολλές περιπτώσεις, χωρίς να αντιβαίνει τις λογιστικές αρχές, καταστρέφει τη συγκρισιμότητα των στοιχείων. Με την καθιέρωση του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (Γ.Λ.Σ.) επιτυγχάνεται η τυποποίηση και η ομοιομορφία των λογιστικών μεγεθών, τουλάχιστον σε εθνικό επίπεδο.

2.2. Σκοποί και σημασία του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

Έχει επικρατήσει η λογιστική τυποποίηση να αποκαλείται απλούστερα Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Ο όρος Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, παρότι έχει καθιερωθεί διεθνώς, είναι ατυχής γιατί δίνει την εντύπωση ότι το Γ.Λ.Σ. δεν είναι τίποτε παραπάνω από ένα λογιστικό οδηγό, που αποβλέπει αποκλειστικά και μόνο σε μια τυποποιημένη λογιστική διαδικασία. Στην πραγματικότητα ένα επιστημονικά καταρτισμένο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο έχει πολύ βαθύτερους και ευρύτερους σκοπούς.

Δημιουργείται ένα ενιαίο περιβάλλον, κοινό για όλους τους ενδιαφερόμενους, στο λογιστικό τρόπο χειρισμού των συναλλαγών και στην απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσης. Καταργείται η "πολυγλωσσία" και οι επακόλουθες παρερμηνείες. Ακολουθούνται ομοιόμορφοι κανόνες αποτίμησης στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού και μέθοδοι απόσβεσης πάγιων στοιχείων με βάση τις παραδεκτές αρχές. Καθορίζονται ενιαίοι κανόνες κοστολόγησης, ενιαία ονοματολογία λογαριασμών και η συνδεσμολογία τους. Τέλος, καθιερώνεται ενιαίος τύπος για τις Οικονομικές καταστάσεις που δημοσιεύονται (Ισολογισμός, Αποτελέσματα χρήσης, Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων). Οι άμεσα

συναλλασσόμενοι με την οικονομική μονάδα, αποδέκτες των δημοσιευμένων καταστάσεων, διευκολύνονται στην κατανόησή τους και την ακριβή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας της μονάδας.

Επιγραμματική απεικόνιση των αλλαγών που επιφέρει η καθιέρωση του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

1. Ενιαία Λογιστική ορολογία,
2. Ενιαίοι κανόνες κοστολόγησης, αποτίμησης,
3. Ενιαία ονοματολογία λογαριασμών,
4. Συνδεσμολογία λογαριασμών,
5. Ενιαίος τύπος οικονομικών καταστάσεων.

2. 3. Οι βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ.

1. Η αρχή της αυτονομίας.
2. Αρχή της κατ'είδος συγκέντρωσης των αποθεμάτων, εξόδων-εσόδων στους οικείους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής.
3. Αρχή της κατάρτισης του λογαριασμού Γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές.

2. 3.1. Η αρχή της αυτονομίας

Το σχέδιο λογαριασμών κατανέμεται σε τρία μέρη, καθένα από τα οποία αποτελεί ιδιαίτερο και ανεξάρτητο λογιστικό κύκλωμα:

- α. Γενική Λογιστική
- β. Αναλυτική Λογιστική εκμετάλλευσης
- γ. Λογαριασμοί Τάξεως

Οι λογαριασμοί κάθε μέρους συνδέονται και συλλειτουργούν μεταξύ τους αυτόνομα, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης με λογαριασμούς άλλης ομάδας.

α. Γενική Λογιστική (ομάδες 1-8).

Έχει ως σκοπό:

- την παρακολούθηση και καταγραφή των συναλλαγών με τους τρίτους
- τη συγκέντρωση των εσόδων-εξόδων κατά λειτουργία
- τον προσδιορισμό του αποτελέσματος
- την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων
- τον εσωτερικό έλεγχο
- την κατάρτιση δηλώσεων φορολογίας

β. Αναλυτική Λογιστική (ομάδα 9).

Η Αναλυτική ή βιομηχανική Λογιστική επεξεργάζεται τους λογαριασμούς των ομάδων:

- ομάδα 2 (αποθέματα)
- ομάδα 6 (οργανικά έξοδα κατ'είδος)
- ομάδα 7 (οργανικά έσοδα κατ'είδος)
- ομάδα 8 (λογαριασμοί αποτελεσμάτων μόνο από 81-85)

Σκοπός της Αναλυτικής Λογιστικής είναι η εξαγωγή του κόστους παραγωγής και η παροχή πληροφοριών στη διοίκηση. Παρακολουθούνται οι ποσοτικές μεταβολές, οι μορφολογικές μετατροπές και οι πολυπληθείς συνθέσεις των αποθεμάτων, των εξόδων, των εσόδων και των εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων για το σχηματισμό του λειτουργικού και του κατά φορέα κόστους, τον προσδιορισμό των αναλυτικών και των συνολικών αποτελεσμάτων της οικονομικής μονάδας και τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του συνόλου της εκμετάλλευσης και των τμημάτων της.

γ. Λογαριασμοί Τάξεως (ομάδα 10).

Περιλαμβάνονται λογαριασμοί που παρέχουν πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία, όπως αλλότρια περιουσιακά στοιχεία, εγγυήσεις που λαμβάνονται ή παρέχονται και άλλα.

2. 3.2. Αρχή της κατ'είδος συγκέντρωσης των αποθεμάτων, εξόδων-εσόδων στους οικείους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής.

Οι λογαριασμοί των κατηγοριών αυτών δέχονται μόνο χρεωπιστώσεις και αντιλογισμούς. Εσωτερικές διακινήσεις, μεταφορές και οποιεσδήποτε αλλοιώσεις, που νοθεύουν τα πρωτογενή στοιχεία, απαγορεύονται στη Γενική Λογιστική. Οι λογαριασμοί των ομάδων 2,6,7 και 8 (81-85) λειτουργούν κατ'είδος και όχι κατά προορισμό. Τα μεταφορικά, που επιβαρύνουν την οικονομική μονάδα, θα καταχωριστούν στον οικείο λογαριασμό του Γ.Λ.Σ. και στην Αναλυτική Λογιστική θα γίνει ο μερισμός κατά προορισμό, για παράδειγμα έξοδα διάθεσης εμπορευμάτων, έξοδα μεταφοράς διοικητικού προσωπικού κτλ.

2. 3.3. Αρχή της κατάρτισης του λογαριασμού Γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές.

Στο λογαριασμό Γενικής εκμετάλλευσης, που κινείται μόνο στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης, για τον προσδιορισμό των οργανικών αποτελεσμάτων μεταφέρονται:

Τα αποθέματα αρχής Τα τελικά αποθέματα Οι αγορές	ομάδα 2η
Τα έξοδα	ομάδα 6η ¹⁴
Τα έσοδα	ομάδα 7η

Οι εμπορικές επιχειρήσεις στο τέλος της χρήσης διενεργούν πραγματική (εξωτερική) απογραφή των αποθεμάτων τους. Τα δεδομένα (υπόλοιπα) των λογαριασμών των ομάδων 2,6 και 7 μεταφέρονται στο λογαριασμό 80.00, "Λογαριασμός γενικής

¹⁴ εκτός από τους μη ενσωματωμένους στο λειτουργικό κόστος φόρους.

εκμετάλλευσης" και οι λογαριασμοί αυτοί εξισώνονται. Στη συνέχεια, ο λογαριασμός 80.00 πιστώνεται με το κόστος της τελικής απογραφής των αποθεμάτων. Μετά την εγγραφή αυτή, ο λογαριασμός 80.00 δείχνει με το υπόλοιπό του το καθαρό αποτέλεσμα εκμετάλλευσης. Κατόπιν μεταφέρεται στο λογαριασμό 80.01, "Μικτά αποτελέσματα κέρδη ή ζημίες εκμετάλλευσης". Στην πίστωση του λογαριασμού 80.01 μεταφέρεται επίσης το κόστος των λειτουργιών:

1. Διοίκησης
2. Ερευνών-ανάπτυξης
3. Διάθεσης και
4. Χρηματοδότησης

με χρέωση του λογαριασμού 80.02, "έξοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων". Το κόστος των λειτουργιών αυτών (διοίκησης, ερευνών-ανάπτυξης, διάθεσης, χρηματοδότησης) λαμβάνεται από το εξωλογιστικά καταρτιζόμενο φύλλο μερισμού των οργανικών κατ'είδος των λογαριασμών της ομάδας 6 του Ε.Γ.Λ.Σ., με βάση το οποίο σχηματίζεται το κόστος των λειτουργιών διοίκησης, ερευνών-ανάπτυξης, διάθεσης, χρηματοδότησης. Στη χρέωση του λογαριασμού 80.01 μεταφέρονται επίσης τα δεδομένα των λογαριασμών 74,75,76.00, 76.01, 76.04, 76.02-76.98 και 78.5 του Ε.Γ.Λ.Σ., με πίστωση του λογαριασμού 80.03 "έσοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων". Μετά από αυτές τις εγγραφές θα έχουν σχηματιστεί εσωλογιστικά όλοι οι λογαριασμοί από τους οποίους καταρτίζεται ο λογαριασμός 86 "αποτελέσματα χρήσης" στη Γενική Λογιστική. (Άρθρο 28, παράγρ. 5.2 ερμηνευτικής Κ.Β.Σ.).

Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών συνήθως δεν έχουν αποθέματα και στο τέλος της χρήσης μεταφέρουν τα υπόλοιπα των λογαριασμών οργανικών εξόδων κατ'είδος και οργανικών εσόδων κατ'είδος των ομάδων 6 και 7 του Ε.Γ.Λ.Σ. στο λογαριασμό Γενικής εκμετάλλευσης 80.00, για το σχηματισμό του λογαριασμού αυτού και τον προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος εκμετάλλευσης.

Οι επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα στο τέλος της χρήσης διενεργούν πραγματική (εξωτερική) απογραφή των αποθεμάτων τους και προσδιορίζουν εξωλογιστικά το λειτουργικό κόστος των βασικών λειτουργιών τους, με την κατάρτιση φύλλου μερισμού των οργανικών εξόδων κατ'είδος, των λογαριασμών της ομάδας 6 του Ε.Γ.Λ.Σ. και των αποθεμάτων που αναλώθηκαν στη λειτουργία παραγωγής ή και στις άλλες λειτουργίες. Με βάση το φύλλο μερισμού και τα δεδομένα απογραφών των αποθεμάτων, προσδιορίζεται εξωλογιστικά το ολικό πραγματικό κόστος παραγωγής και το μικτό και καθαρό αποτέλεσμα. Ο λογαριασμός εκμετάλλευσης 80.00 και ο λογαριασμός αποτελέσματα χρήσης καταρτίζονται με εσωλογιστικές εγγραφές.

2.4. Γενικές αρχές τήρησης των λογαριασμών.

Για την ενημέρωση των λογαριασμών ισχύει η βασική αρχή της ύπαρξης του παραστατικού (δικαιολογητικού). Με βάση τα δικαιολογητικά αυτά (τιμολόγια, δελτία λιανικής πώλησης κτλ.) λογιστικοποιούνται τα έσοδα και τα έξοδα.

Στους αναλυτικούς λογαριασμούς της τελευταίας βαθμίδας καταχωρίζονται τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

- Ο αύξων αριθμός του παραστατικού, με το οποίο γίνεται η λογιστικοποίηση και καταχώριση στο λογαριασμό αυτό του σχετικού ποσού.

- Σύντομη αιτιολογία για κάθε εγγραφή.
Παρέχεται η ευχέρεια στις οικονομικές μονάδες να ενημερώνουν τους λογαριασμούς της προτελευταίας βαθμίδας (περιληπτικούς) μόνο με τη συνολική κίνηση, τόσο της χρέωσης όσο και της πίστωσης, των αντίστοιχων λογαριασμών τους της τελευταίας βαθμίδας (αναλυτικών), με την προϋπόθεση ότι η ενημέρωση αυτή θα γίνεται τουλάχιστον στο τέλος κάθε μήνα.

2. 5. Το σχέδιο λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.

Οι λογαριασμοί του Λογιστικού Σχεδίου κατατάσσονται σε 10 ομάδες από 0-9. Χρησιμοποιείται δεκαδικό και εκατονταδικό σύστημα αρίθμησης και επιτυγχάνεται:

- με τους μεν δεκαδικούς τυποποιημένη επαρκής ανάπτυξη,
- με τους δε εκατονταδικούς ευχερής ανάπτυξη μεγάλου πλήθους ομάδων (100), ικανών να καλύψουν κάθε ανάγκη.

Οι ομάδες 1-8 καλύπτουν τις ανάγκες της Γενικής Λογιστικής, η ομάδα 9 τις ανάγκες της Αναλυτικής Λογιστικής εκμετάλλευσης και η ομάδα 0 καλύπτει τις ανάγκες των Λογαριασμών Τάξεως.

Οι 10 ομάδες του Ε.Γ.Λ.Σ. ακολουθούν την ομαδοποίηση του ισολογισμού ως προς την αρίθμηση. Αν παραθέσουμε τους λογαριασμούς του ενεργητικού ενός ισολογισμού, αυτοί είναι οι παρακάτω:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

1. Πάγια
2. Αποθέματα
3. Απαιτήσεις και Διαθέσιμα

Οι λογαριασμοί του Παθητικού είναι:

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

4. Καθαρή θέση, Προβλέψεις, Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
5. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λογαριασμοί των Αποτελεσμάτων χρήσης είναι:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ

6. Οργανικά έξοδα κατ' είδος,
7. Οργανικά έσοδα κατ' είδος και
8. Αποτελεσματικοί λογαριασμοί

2.5.1. Αρίθμηση των λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.

Ακολουθώντας τη συνεχόμενη αρίθμηση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης, παίρνουν αρίθμηση οι 10 ομάδες του Λογιστικού Σχεδίου με τη σειρά των αριθμών από το 0 - 9, με παράλληλη μετάθεση του μηδέν στο τέλος. Έτσι, λαμβάνουμε τις ομάδες 10, 20, 30....90.

Οι ομάδες 10,20,30,40 και 50 είναι του ισολογισμού και μεταφέρουν τα υπόλοιπά τους στην επόμενη χρήση. Απ' αυτούς οι ομάδες 10-30 είναι του ενεργητικού και οι ομάδες 40, 50 του παθητικού.

Στις ομάδες 60,70 και 80 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί των αποτελεσμάτων χρήσης, που κλείνουν στο τέλος της χρήσης για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος.

Η ομάδα 90 περιλαμβάνει τους λογαριασμούς της Αναλυτικής Λογιστικής.

Η ομάδα μηδέν περιλαμβάνει τους λογαριασμούς τάξεως.

2.5.2. Ανάπτυξη των λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.

Κάθε ομάδα μπορεί να αναπτυχθεί σε 10 το μέγιστο πρωτοβάθμιους λογαριασμούς. Δηλαδή λαμβάνουμε συνολικά 100 πρωτοβάθμιους λογαριασμούς (10 ομάδες επί 10 πρωτοβάθμιους). Για παράδειγμα, η ομάδα 3 αναλύεται στους πρωτοβάθμιους 30,31,32...39.

Αντίστοιχα, οι δευτεροβάθμιοι αναπτύσσονται σε τριτοβάθμιους, τεταρτοβάθμιους κτλ. ελεύθερα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιχείρησης.

Πρωτοβάθμιος	Δευτεροβάθμιος	Τριτοβάθμιος
Πελάτες	Πελάτες εσωτερικού	Γεωργίου Νικ.
		Δήμου Σπ.
	Πελάτες εξωτερικού	Jones St.
		Smith P.

ΒΑΘΜΟΙ			ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ
A	B	Γ	
30			Πελάτες
30.	00		Πελάτες εσωτερικού
30.	00.	000	Γεωργίου Νικ.
30.	00.	001	Δήμου Σπ.
30.	01		Πελάτες εξωτερικού
30.	01.	000	Jones St.
30.	01.	001	Smith P.

Ο πρώτος αριθμός κάθε λογαριασμού δείχνει την ομάδα. Ο πρώτος και ο δεύτερος δείχνουν ποιος είναι ο πρωτοβάθμιος. Ο πρώτος μαζί με το δεύτερο και τον τρίτο και τον τέταρτο δείχνουν το δευτεροβάθμιο. Τέλος, ο πρώτος, ο δεύτερος, ο τρίτος, ο τέταρτος, ο πέμπτος ο έκτος και ο έβδομος δείχνουν τον τριτοβάθμιο. Για παράδειγμα, στο λογαριασμό 30.00.001 το 3 δείχνει ότι ο λογαριασμός ανήκει στην ομάδα 3 (απαιτήσεις και διαθέσιμα). Ο 30 δείχνει τον πρωτοβάθμιο (πελάτες), ο 30.00 το δευτεροβάθμιο (πελάτες εσωτερικού) και ο 30.00.001 τον τριτοβάθμιο λογαριασμό (πελάτης Δήμου Σπ.)

2. 5.3 Περιορισμοί στη χρήση και τη συμπλήρωση των λογαριασμών.

Οι πρωτοβάθμιοι, δευτεροβάθμιοι και τριτοβάθμιοι λογαριασμοί, που φέρουν υπογράμμιση, είναι υποχρεωτικοί στη χρήση τους. Οι λογαριασμοί χωρίς υπογράμμιση είναι προαιρετικοί. Οι προαιρετικοί δευτεροβάθμιοι χρησιμοποιούνται κατά την κρίση της επιχείρησης, είτε ακολουθώντας την ανάπτυξη που προτείνει το Γ.Λ.Σ., είτε δημιουργώντας νέους λογαριασμούς για την κάλυψη των αναγκών της. Στη δεύτερη περίπτωση, τους νέους λογαριασμούς η επιχείρηση θα πρέπει να τους εντάξει στους κενούς λογαριασμούς που τελειώνουν σε 90-99.

Η χρήση των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών από 1/1/1993 είναι υποχρεωτική. Η ανάπτυξη των δευτεροβάθμιων σε τριτοβάθμιους μπορεί να γίνει σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης. Για λόγους λογιστικής τυποποίησης σε εθνική κλίμακα και ομοιογένειας των στοιχείων συνίσταται η ανάπτυξη τριτοβάθμιων σύμφωνα με την κωδικοποίηση του Γ.Λ.Σ. Για την κάλυψη των αναγκών της η επιχείρηση μπορεί:

α. Να θέσει κάθετο ή τελεία μετά από τους κωδικούς των τριτοβάθμιων λογαριασμών του Γ.Λ.Σ. και στη συνέχεια να προσθέσει τους δικούς της κωδικούς.

β. Να ακολουθήσει την κωδικοποίηση των τριτοβάθμιων λογαριασμών του Γ.Λ.Σ. και να τους αναλύσει σε τεταρτοβάθμιους σύμφωνα με τις ανάγκες της, ακολουθώντας δική της κωδικοποίηση.

(Εγκ. Υπ. Οικονομίας υπ'αριθμ. Λ.Σ. 2037/55834/14/7/93)

Οι κωδικοί αριθμοί των δευτεροβάθμιων λογαριασμών είναι με τέσσερα ψηφία. Δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση η προσθήκη κανενός ψηφίου και η διαμόρφωση δευτεροβάθμιων με πέντε ή παραπάνω ψηφία.

Ακόμη, δεν είναι απαραίτητο να εκτυπώνονται στο ημερολόγιο οι πρωτοβάθμιοι και δευτεροβάθμιοι (κωδικοί, τίτλοι και ποσά), με την προϋπόθεση ότι εκτυπώνονται οι κωδικοί και τα λοιπά στοιχεία των λογαριασμών της τελευταίας βαθμίδας. Ο κωδικός του λογαριασμού της τελευταίας βαθμίδας (αναλυτικού) περιλαμβάνει και τους κωδικούς των λογαριασμών των προηγούμενων βαθμίδων (περιληπτικών). Συνεπώς, με την εκτύπωση στο ημερολόγιο του κωδικού του αναλυτικού τριτοβάθμιου λογαριασμού προσδιορίζονται συγχρόνως και οι περιληπτικοί στους οποίους ανήκει (πρωτοβάθμιος και δευτεροβάθμιος), αφού οι κωδικοί τους περιλαμβάνονται στον κωδικό του αναλυτικού (τριτοβάθμιου).¹⁵

Οι κενοί πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί του Γ.Λ.Σ. προορίζονται να καλύψουν ειδικές περιπτώσεις κλάδων επιχειρήσεων και δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από μεμονωμένες επιχειρήσεις, οι ανάγκες των οποίων καλύπτονται από τους προβλεπόμενους λογαριασμούς. Οι κενοί λογαριασμοί 00, 17-87 μπορούν να

---

¹⁵ Σύμφωνα με την παράγρ.18.7 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) δεν απαιτείται η τήρηση βιβλίου κωδικής αρίθμησης για τους κωδικούς αριθμούς των λογαριασμών του Γ.Λ.Σ. Το ίδιο ισχύει και για τους κωδικούς που χορηγούνται από το κατά νόμο αρμόδιο όργανο (Ε.Σ.Υ.Λ.). (Εγκ. Υπ. Οικονομίας υπ'αριθμ. Λ.Σ. 2023/49744/Αρ.Γν. 153/8- 6-93).

συμπληρωθούν μόνο κατόπιν αδείας του Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής. Εξαιρούνται από τον παραπάνω περιορισμό:

- όλοι οι δευτεροβάθμιοι της ομάδας 2 (Αποθέματα) που μπορούν να αναπτυχθούν ελεύθερα,
- οι κενοί λογαριασμοί του λογαριασμού 30 (Πελάτες),
- οι κενοί και μη υπογραμμισμένοι (δηλ. προαιρετικοί) λογαριασμοί της ομάδας 7 (οργανικά έσοδα κατ'είδος), με την προϋπόθεση ότι θα γίνεται διάκριση των πωλήσεων σε πωλήσεις εσωτερικού και σε πωλήσεις εξωτερικού, και
- οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του 52 (Τράπεζες, λογαριασμός βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων) που αναπτύσσονται κατά τράπεζα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιχείρησης.

Σε περίπτωση ύπαρξης υποκαταστημάτων στερούμενων λογιστικής αυτοτέλειας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι προαιρετικοί λογαριασμοί 09 και 19-99. Με τη χρήση αυτών των ομίλων λογαριασμών δημιουργούνται νέοι λογαριασμοί με τριψήφιους πρωτοβάθμιους, παρεμβάλλοντας το 9 ανάμεσα στα δύο ψηφία. Δηλαδή:

η ομάδα 10 γίνεται 190
η ομάδα 20 γίνεται 290 κτλ.

2.6. Η εφαρμογή του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

Με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ. 186/92) επεκτάθηκε η εφαρμογή του Ε.Γ.Λ.Σ. σε όλες τις οικονομικές μονάδες που τηρούν τρίτης κατηγορίας βιβλία (οι εταιρίες, που ελέγχονται από το Σώμα Ορκωτών Λογιστών, υποχρεωτικά το εφάρμοζαν από 31/12/1990), μόνο ως προς τους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους λογαριασμούς. Αναλυτικά:

- α. Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας, υποχρεούται από 1.1.1993 να εφαρμόζει το Ε.Γ.Λ.Σ. μόνο ως προς τη δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών, με εξαίρεση τους λογαριασμούς της ομάδας 9, οι οποίοι τηρούνται μόνο από τους επιτηδευματίες εκείνους που από τις διατάξεις άλλων νόμων έχουν υποχρέωση να τους τηρούν.
Η ανάπτυξη των δευτεροβάθμιων λογαριασμών σε επίπεδο τριτοβάθμιων γίνεται σύμφωνα με τις ανάγκες του επιτηδευματία.
- β. Ο επιτηδευματίας, που από τις διατάξεις άλλων νόμων έχει πρόσθετες υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά στην εφαρμογή του Ε.Γ.Λ.Σ., διατηρεί τις υποχρεώσεις αυτές και μετά την εφαρμογή του κώδικα. Μάλιστα, η μη εφαρμογή των διατάξεων των νόμων αυτών σχετικά με το Ε.Γ.Λ.Σ. έχει ως συνέπεια την επίδραση και από πλευράς διατάξεων του κώδικα. Έτσι, η παράβαση των διατάξεων αυτών αποτελεί και παράβαση των διατάξεων του κώδικα και επισύρει ακόμη και τις επιπτώσεις από πλευράς κύρους των βιβλίων και των στοιχείων.
- γ. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση εφαρμογής του Ε.Γ.Λ.Σ. από ανώνυμες εταιρίες, εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και κατά μετοχές ετερόρρυθμες εταιρίες, οι οποίες υποχρεούνται να επιλέγουν τους ελεγκτές τους από το σώμα

Ορκωτών Ελεγκτών, για την τήρηση των λογιστικών βιβλίων να εφαρμόζουν το Ε.Γ.Λ.Σ. (πλήρως δηλαδή) και τους λογαριασμούς της ομάδας 9, που αναφέρονται στην Αναλυτική Λογιστική εκμετάλλευσης, από την εταιρική χρήση που αρχίζει μετά την 31^η Δεκεμβρίου 1990.

Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής

Η καθιέρωση του θεσμού της λογιστικής τυποποίησης δημιούργησε την ανάγκη της εισαγωγής και της σύστασης του Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής (Ε.Σ.Υ.Λ.), με σκοπό να διευκολύνει την εφαρμογή τόσο του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου όσο και Κλαδικών, με γνωμοδοτήσεις, ερμηνευτικές οδηγίες και με την παρακολούθηση της εξέλιξης της επιστήμης και της πρακτικής. Παρόμοια όργανα έχουν συσταθεί και λειτουργούν με μεγάλη επιτυχία και σε άλλες χώρες.¹⁶

---

¹⁶Γαλλία, CONSEIL NATIONAL DE LA COMPTABILITE
ΗΠΑ, NATIONAL ASSOCIATION OF COST ACCOUNTANTS, AMERICAN INSTITUTE OF
CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Πάγιο ενεργητικό

Θέματα κεφαλαίου

- **Κατηγορίες πάγιου ενεργητικού.**
- **Ενσώματα πάγια στοιχεία.**
- **Αποσβέσεις**

3.1. Κατηγορίες πάγιου ενεργητικού.

Στο πάγιο ενεργητικό περιλαμβάνεται το σύνολο των αγαθών, αξιών και δικαιωμάτων που προορίζονται να παραμείνουν μακροχρόνια και με την ίδια περίπου μορφή στην οικονομική μονάδα, με στόχο να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των σκοπών της. Επίσης, περιλαμβάνονται οι συμμετοχές και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.

Κατηγορίες στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

Η κατάταξη των στοιχείων γίνεται με βάση τον προορισμό τους και κυρίως με βάση την κυκλοφοριακή τους ταχύτητα.

1. Ενσώματα πάγια
2. Ασώματες ακινητοποιήσεις ή άυλα πάγια στοιχεία
3. Έξοδα πολυετούς απόσβεσης
4. Συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

3.2. Ενσώματα πάγια στοιχεία.

Είναι τα υλικά αγαθά που αποκτά η επιχείρηση για να τα χρησιμοποιεί ως μέσα δράσης και έχουν ωφέλιμη ζωή μεγαλύτερη του έτους. Όλα τα ενσώματα πάγια πρέπει να ανήκουν κατά κυριότητα στην επιχείρηση. Αν ανήκουν σε τρίτους, παρακολουθούνται με τους λογαριασμούς τάξεως.

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία εμφανίζονται με την αξία κτήσης τους η οποία είναι:

- η τιμολογιακή αξία, αν το πάγιο αγοράστηκε, προσαυξημένη με τα ειδικά έξοδα αγοράς και τα έξοδα που απαιτήθηκαν για την εγκατάσταση και λειτουργία του πάγιου.
- το κόστος ιδιοπαραγωγής, αν το πάγιο κατασκευαστεί από την ίδια την επιχείρηση. (Στο κόστος ιδιοπαραγωγής περιλαμβάνονται όλα τα υλικά που αναλώθηκαν, η εργασία και όλα τα υπόλοιπα έξοδα που απαιτήθηκαν για την ολοκλήρωση του πάγιου).
- η αξία αναπροσαρμογής, αν η αρχική αξία του πάγιου αναπροσαρμόστηκε από το νόμο. Οι αναπροσαρμογές των πάγιων υπαγορεύονται από το γεγονός της μεταβολής των τιμών που νοθεύουν σταδιακά τα μεγέθη της λογιστικής του ιστορικού κόστους, που παραμένουν χρονικά σταθερά. Η αναπροσαρμογή των πάγιων επιτρέπεται μόνο κατόπιν εφαρμογής ανάλογου νόμου.

Στην αξία κτήσης δεν περιλαμβάνονται ειδικά έξοδα απόκτησης όπως συμβολαιογραφικά, αμοιβές δικηγόρων, φόρος μεταβίβασης κτλ. Τα έξοδα αυτά θεωρούνται έξοδα πολυετούς απόσβεσης και καταχωρίζονται στο λογαριασμό 16.14 "έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων".

Την αξία κτήσης προσαυξάνει το κόστος επέκτασης, προσθηκών και βελτιώσεων. Αντίθετα, η συντήρηση και επισκευή των πάγιων αποτελεί έξοδο, γιατί η χρησιμότητά του εκπνέει μέσα στη χρήση.

Επέκταση ή προσθήκη κτιρίου, εγκατάστασης ή τεχνικού έργου είναι οποιαδήποτε μόνιμη αύξηση του όγκου, του μεγέθους ή της ωφελιμότητας.

Επέκταση ή προσθήκη μηχανήματος ή μηχανολογικού εξοπλισμού είναι κάθε προσθήκη ή εργασία που γίνεται σ' αυτά και αυξάνει το μέγεθος και την παραγωγική δυναμικότητα.

Συντήρηση ενσώματου πάγιου στοιχείου είναι η τεχνολογική επέμβαση που γίνεται σ' αυτό, με σκοπό να διατηρείται στην αρχική του παραγωγική ικανότητα για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Επισκευή ενσώματου πάγιου στοιχείου είναι η αντικατάσταση ή επιδιόρθωση μερών αυτού που έχουν καταστραφεί ή υποστεί βλάβες.

Τα έξοδα συντήρησης και επισκευής των πάγιων στοιχείων είναι τρέχον κόστος και καταχωρίζεται στους λογαριασμούς της ομάδας 6.

3.3. Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων.

Απόσβεση είναι η λογιστική απεικόνιση και ο καταλογισμός σε βάρος κάθε χρήσης της σταδιακής μείωσης της αξίας κάποιων περιουσιακών στοιχείων (κυρίως πάγιων), που είναι αποσβέσιμα¹⁷.

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. είναι η χρονική κατανομή της αποσβεστέας αξίας του πάγιου στοιχείου και υπολογίζεται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής του. Οι αποσβέσεις κάθε χρήσης βαρύνουν το λειτουργικό κόστος και αντιπροσωπεύουν τη μείωση της αξίας του πάγιου στοιχείου.

Από λογιστική άποψη η απόσβεση είναι η διαδικασία κατανομής του κόστους απόκτησης του πάγιου στοιχείου στη χρονική περίοδο της ωφέλιμης ζωής του. Αποτελεί έξοδο για την επιχείρηση, που δε συνεπάγεται εκροή μετρητών αλλά επηρεάζει τη ροή μετρητών.

Σε απόσβεση υπόκεινται σύμφωνα με τον Ν. 2190/20 όλα τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία καθώς και τα έξοδα εγκατάστασης.

Αποσβέσιμο είναι το πάγιο περιουσιακό στοιχείο που αποκτάται από την οικονομική μονάδα για διαρκή παραγωγική χρήση και έχει ωφέλιμη διάρκεια ζωής μεγαλύτερη του έτους. Αποσβέσιμα θεωρούνται ακόμη τα έξοδα εγκατάστασης.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία με την πάροδο του χρόνου υφίστανται μείωση της αξίας τους. Οι παράγοντες που προκαλούν μείωση της αξίας τους είναι :

- απαξίωση λόγω ξεπερασμένης τεχνολογίας ή λόγω αλλαγής της παραγωγικής κατεύθυνσης σε άλλους τομείς,
- φυσιολογική λειτουργική φθορά από την παραγωγική χρήση του πάγιου,
- έκτακτη λειτουργική φθορά λόγω βλάβης, ατυχήματος κτλ. και

¹⁷Στον όρο πάγια συμπεριλαμβάνονται και τα έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης.

-χρονική φθορά.

Σκοποί των αποσβέσεων είναι:

Η συγκέντρωση κεφαλαίου για την αντικατάσταση των πάγιων για τη διατήρηση της παραγωγικής δυναμικότητας.

Η παρουσίαση της πραγματικής εικόνας της περιουσιακής κατάστασης της οικονομικής μονάδας.

Ο προσδιορισμός του πραγματικού αποτελέσματος της δραστηριότητας.

Από λογιστική άποψη η διενέργειά τους είναι υποχρεωτική σύμφωνα:

- με την αρχή της πραγματικής εικόνας,
- την διατήρηση της περιουσίας,
- την επιβάρυνση της χρήσης με τα πραγματικά έξοδα.

Οι αποσβέσεις κάθε χρήσης επιβαρύνουν τελικά το αποτέλεσμα της οικονομικής μονάδας. Το ποσό των αποσβέσεων αντιπροσωπεύει τη μείωση της αξίας του πάγιου στοιχείου που επέρχεται λόγω της χρήσης του, της παρόδου του χρόνου και της οικονομικής απαξίωσης.

Κατά συνέπεια οι αποσβέσεις των πάγιων στοιχείων επηρεάζουν:

- Τη διαμόρφωση των αποτελεσμάτων της χρήσης και τη φορολογία κερδών.
- Τη διαμόρφωση της επενδυτικής πολιτικής.

Γενικές αρχές λογισμού των αποσβέσεων.

Η αποσβεστέα αξία των πάγιων κατανέμεται σε κάθε λογιστική χρήση με ομοιόμορφο τρόπο. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων εφαρμόζεται η σταθερή μέθοδος.

Οι ετήσιες αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τους προβλεπόμενους από τη νομοθεσία συντελεστές.

Δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μεγαλύτερους από εκείνους που προβλέπονται από τη νομοθεσία. Ο λογισμός αποσβέσεων με μειωμένους συντελεστές επιτρέπεται, με την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιηθεί ο ίδιος συντελεστής απόσβεσης για όλα τα πάγια στοιχεία που ανήκουν στην ίδια κατηγορία.

Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται από το μήνα μέσα στον οποίο τέθηκε σε λειτουργία ή χρησιμοποιήθηκε το περιουσιακό στοιχείο και όχι από το μήνα της αγοράς του ή της καταχώρισής του στα βιβλία. Αν η χρησιμοποίησή του δεν αρχίζει από την αρχή του έτους, τότε η απόσβεση υπολογίζεται μόνο για τους μήνες χρήσης του πάγιου. Αν η χρήση είναι υπερδωδεκάμηνη, τότε υπολογίζονται αποσβέσεις για όλους τους μήνες της χρήσης.

Για να αναγνωριστεί η απόσβεση ως εκπεστέο από τα έσοδα έξοδο πρέπει:

- το περιουσιακό στοιχείο να ανήκει κατά κυριότητα στην επιχείρηση,
- να χρησιμοποιείται από την επιχείρηση,
- οι αποσβέσεις να έχουν υπολογιστεί με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και
- το ποσό των αποσβέσεων να έχει καταχωριστεί στα βιβλία της επιχείρησης.

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. ακολουθείται ο έμμεσος τρόπος απόσβεσης των πάγιων στοιχείων και των εξόδων εγκατάστασης. Οι αποσβέσεις που διενεργούνται για κάθε

λογιστική χρήση καταλογίζονται σ' αυτή, με χρέωση του λογαριασμού 66 "αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος" και με πίστωση των από το σχέδιο προβλεπόμενων αντίθετων λογ/μών 10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99.

Οι αποσβέσεις των πάγιων διακρίνονται σε τακτικές και πρόσθετες. Οι πρόσθετες (αυξημένες) αποσβέσεις δεν είναι ουσιαστικά αποσβέσεις, αλλά αποτελούν φορολογικό - αναπτυξιακό κίνητρο. Δεν είναι υποχρεωτικές αλλά ούτε και κοστολογήσιμες.

Οι προβλεπόμενες από τη φορολογική νομοθεσία, με τη μορφή αναπτυξιακών κινήτρων, πρόσθετες (επιταχυνόμενες) αποσβέσεις καταχωρίζονται στη χρέωση του λογαριασμού 85, "αποσβέσεις πάγιων στοιχείων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος" και τελικά μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης (λογ/μός 86.03).

Χρησιμοποιούμενοι λογαριασμοί κατά τη διενέργεια των αποσβέσεων.

Λογαριασμός πάγιου	Λογ/μός τακτικών αποσβέσεων	Αντίθετοι λογ/μοί αποσβεσμένων
11.00	66.01.00	11.99.00
11.01	66.01.01	11.99.01
11.02	66.01.02	11.99.02
11.03	66.01.03	11.99.03
11.04	66.01.04	11.99.04
κ.ο.κ.	κ.ο.κ.	κ.ο.κ.

Ισχύουσες διατάξεις λογισμού των αποσβέσεων.

Η διενέργεια των αποσβέσεων είναι υποχρεωτική για ισολογισμούς που κλείνουν μετά τις 31/12/1997. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο επί της αξίας κτήσης των παγίων, με εξαίρεση τα κανούργια μηχανήματα και λοιπό μηχανολογικό εξοπλισμό παραγωγής που αποκτώνται από 1/1/1998 και μετά από βιομηχανικές, βιοτεχνικές μεταλλευτικές, λατομικές και μικτές επιχειρήσεις. Σε αυτή την περίπτωση οι αποσβέσεις διενεργούνται είτε με την σταθερή μέθοδο, είτε με την φθίνουσα (μέθοδος του μειωμένου υπολοίπου) με την προϋπόθεση ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί για αυτά τα πάγια θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο.

Για τον υπολογισμό των τακτικών αποσβέσεων με την φθίνουσα μέθοδο, τα ανώτατα ποσοστά αποσβέσεων της σταθερής μεθόδου πολλαπλασιάζονται για κάθε πάγιο στοιχείο με το συντελεστή 3 και οι προκύπτοντες συντελεστές υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπόλοιπου της αναπόσβεστης αξίας κάθε πάγιου. Σε περίπτωση που η αναπόσβεστη αξία πάγιου στοιχείου, μειωμένη με τις αποσβέσεις που αναλογούν στη χρήση αυτή, είναι μικρότερη του ποσοστού 10% της αξίας κτήσης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας μπορεί να αποσβεστεί μέσα στη διαχειριστική χρήση.

Η απόσβεση των παγίων, η αξία κτήσης των οποίων δεν υπερβαίνει τα 1.200,00 €, μπορεί να γίνει εξ ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία τέθηκαν σε λειτουργία (μηχανήματα) ή χρησιμοποιήθηκαν (έπιπλα). Η επιχείρηση υποχρεούται να προβεί στην απόσβεσή τους κατά τον έμμεσο τρόπο και όχι να τα εκπέσει από τα

ακαθάριστα έσοδα. Εργαλεία και ανταλλακτικά μηχανημάτων αποσβένονται εξ ολοκλήρου μέσα στην χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά.

Στις νέες επιχειρήσεις παρέχεται το δικαίωμα για τις τρεις πρώτες χρήσεις που έπονται της χρήσης μέσα στην οποία άρχισε η παραγωγική τους λειτουργία, να αποσβένουν τα πάγια περιουσιακά τους στοιχεία είτε με συντελεστή 0% (ουσιαστικά δεν θα διενεργούν αποσβέσεις) είτε με συντελεστή 50% του ισχύοντος ποσοστού. Την δυνατότητα που θα επιλέξουν, υποχρεούνται να την ακολουθήσουν και στις τρεις πρώτες χρήσεις. Εφόσον όμως το επιθυμούν, μπορούν να διενεργούν αποσβέσεις κατά την διάρκεια των τριών πρώτων χρήσεων με τους ισχύοντες συντελεστές, με την σταθερή ή την φθίνουσα μέθοδο.

Οι επιχειρήσεις, που δε θα ενεργήσουν σε κάποια διαχειριστική χρήση αποσβέσεις σε ένα ή περισσότερα περιουσιακά στοιχεία ή και σε όλα, θα χάσουν το δικαίωμα να ενεργήσουν αυτές σε μεταγενέστερες χρήσεις.

Μέθοδοι φορολογικών αποσβέσεων
Σταθερή μέθοδος
Φθίνουσα μέθοδος

Σταθερή μέθοδος απόσβεσης (Straight Line Method).

Είναι η απλούστερη και χρησιμοποιεί ένα σταθερό ποσοστό σε όλα τα έτη **ωφέλιμης** ζωής του πάγιου, το οποίο υπολογίζεται στην αρχική του αξία.

Παράδειγμα: Εστω μηχανήμα αξίας κτήσης 30.000,00 € με συντελεστή απόσβεσης 20%.

έτος απόσβεσης	βάση υπολογισμού	συντελεστής απόσβεσης %	αξία απόσβεσης	συσσωρευτική απόσβεση	υπόλοιπο
1	30.000,00	20	6.000,00	6.000,00	24.000,00
2	30.000,00	20	6.000,00	12.000,00	18.000,00
3	30.000,00	20	6.000,00	18.000,00	12.000,00
4	30.000,00	20	6.000,00	24.000,00	6.000,00
5	30.000,00	20	6.000,00	30.000,00	0,00 ¹⁸

Η σταθερή μέθοδος αποσβέσεων χρησιμοποιείται σε εγκαταστάσεις που δεν απαιτούν έξοδα επισκευών τα οποία θα αυξάνονται κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Φθίνουσα μέθοδος απόσβεσης.

Με τη φθίνουσα μέθοδο το ποσό της απόσβεσης του πρώτου χρόνου της ωφέλιμης ζωής του πάγιου είναι το μεγαλύτερο της περιόδου απόσβεσης, ενώ στα επόμενα χρόνια μειώνεται συνεχώς. Η λογική πάνω στην οποία στηρίζεται η παραπάνω μέθοδος είναι οι αυξανόμενες δαπάνες συντήρησης και επισκευών που επιβαρύνουν το πάγιο με το πέρασμα του χρόνου. Με την επιβάρυνση του κόστους παραγωγής, στα μεν πρώτα χρόνια λειτουργίας του πάγιου με αυξημένες αποσβέσεις στα δε

¹⁸ Σε περίπτωση χρήσης του παγίου πέραν των ετών λογισμού των αποσβέσεων, το πάγιο συνεχίζει να εμφανίζεται με το συμβολικό υπόλοιπο 0,01 €.

τελευταία με τις αυξημένες δαπάνες λειτουργίας, επιτυγχάνεται ισόποση επιβάρυνση σε όλα τα έτη ωφέλιμης ζωής του πάγιου στοιχείου.

Δύο είναι οι κυριότερες παραλλαγές της μεθόδου:

- Μέθοδος φθίνοντος υπόλοιπου (Declining-Balance Method).

Έστω μηχάνημα αξίας κτήσης 30.000,00 € με συντελεστή απόσβεσης 12%, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με το συντελεστή 3 και δίνει συντελεστή 36%.

έτος απόσβεσης	βάση υπολογισμού	συντελεστής απόσβεσης %	αξία απόσβεσης	συσσωρευτική απόσβεση	υπόλοιπο
1	30.000,00	36%	10.800,00	10.800,00	19.200,00
2	19.200,00	36%	6.912,00	17.712,00	12.288,00
3	12.288,00	36%	4.423,68	22.135,68	7.864,32
4	7.864,32	36%	2.831,16	24.966,84	5.033,16
5	5.033,16	36%	1.811,94	26.778,77	3.221,23
6	3.221,23	36%	1.159,64	27.938,42	2.061,58
7	2.061,58	100%	2.061,58	30.000,00	0,00

Το ποσό της ετήσιας απόσβεσης κατά το 6^ο έτος είναι $3.221,23 \times 36\% = 1.159,64$ και το αναπόσβεστο υπόλοιπο 2.061,58 €. Επειδή το αναπόσβεστο υπόλοιπο στο 7^ο έτος είναι κάτω από το 10% της αξίας κτήσης του πάγιου στοιχείου, η απόσβεση θα γίνει 100%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Αποθέματα

Θέματα κεφαλαίου

- **Κατηγορίες αποθεμάτων.**
- **Αποτίμηση αποθεμάτων τέλους χρήσης.**

4.1.Κατηγορίες αποθεμάτων.

Με τους λογαριασμούς της ομάδας 2 παρακολουθούνται τα αποθέματα της οικονομικής μονάδας που προέρχονται είτε από απογραφή, είτε από αγορά, είτε από ιδιοπαραγωγή ή εισφορά-δωρεά.

Τα αποθέματα αυτά ανήκουν κατά κυριότητα στην οικονομική μονάδα και

- α. προορίζονται να πωληθούν,
- β. βρίσκονται στη διαδικασία της παραγωγής και προορίζονται να πωληθούν ως έτοιμα προϊόντα,
- γ. προορίζονται να αναλωθούν για την παραγωγή έτοιμων αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών,
- δ. προορίζονται να αναλωθούν για τη λειτουργία, συντήρηση ή επισκευή καθώς και ιδιοπαραγωγή πάγιων,
- ε. προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για τη συσκευασία προϊόντων ή εμπορευμάτων.

4.2.Το σύστημα της περιοδικής απογραφής.

Κατά το σύστημα της περιοδικής απογραφής η αξία των αγοραζόμενων αποθεμάτων καταχωρίζεται στη χρέωση των οικείων λογαριασμών αποθεμάτων, χωρίς να τηρούνται αναλυτικοί λογαριασμοί κατ'είδος, ποσότητα και αξία. Όταν πωλούνται αποθέματα στους λογαριασμούς της 2^{ης} ομάδας, δε γίνεται καμία εγγραφή. Ο προσδιορισμός του κόστους των πωληθέντων γίνεται περιοδικά στο τέλος της χρήσης, ύστερα από φυσική απογραφή.

Προσδιορισμός κόστους πωληθέντων με την περιοδική απογραφή.
Αποθέματα έναρξης
πλέον Αγορές χρήσης (πλέον ειδικά έξοδα αγορών μείον εκπτώσεις-επιστροφές)
Σύνολο αγαθών προς διάθεση
μείον Αποθέματα λήξης (προσδιορισμός με φυσική απογραφή)
Κόστος πωληθέντων

4.3. Βασικές λογιστικές αρχές κατά την αποτίμηση των αποθεμάτων.

- Η αρχή του ιστορικού κόστους, δηλαδή του κόστους κτήσης.
Με βάση αυτή την αρχή γίνεται η αποτίμηση των αποθεμάτων τέλους χρήσης στην τιμή κτήσης, εκτός αν είναι απαξιωμένα ή έχουν υποστεί ζημίες, οπότε θα πρέπει να αποτιμηθούν στη χαμηλότερη αξία (πιθανή τιμή πώλησης)¹⁹, σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας.

¹⁹ Διεθνές Λογιστικό πρότυπο Νο 2 'Αποθέματα'

- Η αρχή της συνέπειας.
Δεν πρέπει να μεταβάλλονται οι μέθοδοι αποτίμησης από τη μια χρήση στην άλλη, για να είναι κατ'αυτό τον τρόπο συγκρίσιμες οι οικονομικές καταστάσεις.
- Η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας²⁰.
Κατά την αποτίμηση των αποθεμάτων τέλους χρήσης θα πρέπει να εφαρμοστούν οι καθιερωμένοι κανόνες αποτίμησης, μόνο υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση θα συνεχίσει τη δραστηριότητά της.

4.4. Μέθοδοι αποτίμησης αποθεμάτων.

Τα αποθέματα των αγορών αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας τιμής αγοράς. Τα αποθέματα, που προέρχονται από παραγωγή, αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμών ιστορικού κόστους παραγωγής και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Υπολείμματα και υποπροϊόντα αποτιμώνται στην πιθανή τιμή πώλησης.

Η επιλογή της χαμηλότερης τιμής μεταξύ κόστους κτήσης και τρέχουσας τιμής μπορεί να γίνει με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- α. σύγκριση του κόστους κτήσης και της τρέχουσας τιμής χωριστά για κάθε στοιχείο,
- β. σύγκριση του κόστους κτήσης και της τρέχουσας τιμής χωριστά για κάθε κατηγορία στοιχείων,
- γ. σύγκριση του συνολικού κόστους κτήσης και της συνολικής τρέχουσας αξίας για τα στοιχεία.

-Τιμή κτήσης είναι η τιμολογιακή αξία αγοράς, προσαυξημένη με τα ειδικά έξοδα αγοράς και μειωμένη με τις εκπτώσεις.

-Τρέχουσα τιμή αγοράς είναι η τιμή αντικατάστασης του αποθέματος κατά την ημέρα σύνταξης της απογραφής.

Μέθοδοι υπολογισμού της τιμής κτήσης	
1.	Μέθοδος του μέσου σταθμικού κόστους (Weighted Average).
2.	Μέθοδος του κυκλοφοριακού μέσου όρου ή των διαδοχικών υπόλοιπων (Moving Average Cost).
3.	Μέθοδος πρώτης εισαγωγής-πρώτης εξαγωγής (First In First Out, F.I.F.O).
4.	Μέθοδος τελευταίας εισαγωγής-πρώτης εξαγωγής (Last In First Out, L.I.F.O.).
5.	Μέθοδος του βασικού αποθέματος (Basic Stock).
6.	Μέθοδος του εξατομικευμένου κόστους (Specific Identification).
7.	Μέθοδος του πρότυπου κόστους (Standard Cost).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης οι τιμές κτήσης αλλάζουν, με αποτέλεσμα να δημιουργείται προβληματισμός για τον υπολογισμό της αξίας κτήσης. Η οικονομική μονάδα μπορεί να επιλέξει μια από τις παραπάνω μεθόδους υπολογισμού της τιμής κτήσης.

Τα αποθέματα πρέπει να αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η υπολογιζόμενη τιμή πώλησης κατά την συνήθη πορεία της επιχειρήσεως, μειωμένη με το υπολογιζόμενο κόστος παραγωγικής ολοκλήρωσης και το υπολογιζόμενο κόστος που είναι αναγκαίο για να πραγματοποιηθεί η πώληση.

²⁰Going concern principle

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Οικονομικές καταστάσεις

Θέματα κεφαλαίου

- Σκοπός οικονομικών καταστάσεων.
- Η κατάσταση του ισολογισμού τέλους χρήσης.
- Η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης.
- Ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων.
- Η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης.
- Το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης.

5. 1 Σκοπός οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις είναι πίνακες στους οποίους εμφανίζονται τα στοιχεία του ισολογισμού και ορισμένων άλλων λογαριασμών των οικονομικών μονάδων, κεφαλαιώδους σημασίας. Αποσκοπούν κύρια στην πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων εκτός επιχείρησης (μετόχων, τραπεζών, πιστωτών κτλ.). Επειδή οι οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται πρώτιστα για τους χρηματοδότες της οικονομικής μονάδας (μετόχους και πιστωτές), καλούνται και χρηματοοικονομικές καταστάσεις (financial statements) και η λογιστική, που ασχολείται με την κατάρτισή τους, χρηματοοικονομική λογιστική. Εκτός των παραπάνω οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις ενδιαφέρουν εξίσου και τους εντός της επιχείρησης μετόχους, προσωπικό κτλ.

Σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό πρότυπο Νο 1 'Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων', οι οικονομικές καταστάσεις είναι μια δομημένη οικονομική απεικόνιση, με συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά²¹, της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης και των συναλλαγών που έχουν αναληφθεί από αυτή. Επιδίωξη των γενικού σκοπού οικονομικών καταστάσεων είναι να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την οικονομική θέση, την απόδοση τις ταμιακές ροές και τις μεταβολές στην οικονομική θέση μιας επιχείρησης, που είναι χρήσιμες για ένα ευρύ κύκλο χρηστών για να λάβουν οικονομικές αποφάσεις.

Στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνονται οι σημερινοί και πιθανοί επενδυτές, οι εργαζόμενοι, οι δανειστές, οι προμηθευτές και άλλοι εμπορικοί πιστωτές, οι πελάτες, το κράτος και τα όργανά του και το κοινό.

Οι οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται στην Ελλάδα στο τέλος της χρήσης είναι:

1. Η κατάσταση του ισολογισμού τέλους χρήσης.
2. Η κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης.
3. Ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων.
4. Η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης.
5. Το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης.

Την κατάρτιση της κατάστασης "Γενική Εκμετάλλευση", επιβάλλει το Ε.Γ.Λ.Σ., χωρίς όμως να είναι υποχρεωτική η δημοσιότητα.

²¹ Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων, είναι οι ιδιότητες που καθιστούν τις πληροφορίες που παρέχονται με τις οικονομικές καταστάσεις χρήσιμες στους χρήστες. Τα τέσσερα κύρια ποιοτικά χαρακτηριστικά είναι η κατανοητότητα, η συνάφεια, η αξιοπιστία και η συγκρισιμότητα.

Σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό πρότυπο Νο 1²² 'Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων', μια πλήρη σειρά οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνει τις ακόλουθες επιμέρους καταστάσεις:

- Ισολογισμό
- Κατάσταση αποτελεσμάτων
- Κατάσταση μεταβολών της οικονομικής θέσης (statement of changes in financial position). Είναι μια κατάσταση που να δείχνει είτε όλες τις μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων (all changes in equity), είτε τις μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων, εκτός από εκείνες που ανακύπτουν από κεφαλαιακές πράξεις με τους ιδιοκτήτες. Στην Ελλάδα είναι περισσότερο γνωστή ως κατάσταση πηγών και χρήσεων κεφαλαίων (statement of sources and applications of funds).
- Κατάσταση ταμειακών ροών (cash flow statement)²³
- Λογιστικές μεθόδους και επεξηγηματικές σημειώσεις

5.2. Η κατάσταση του ισολογισμού τέλους χρήσης.

Ο ισολογισμός είναι η πλήρης εικόνα της επιχείρησης την ημέρα της κατάρτισής του. Καταρτίζεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με το υπόδειγμα του Ε.Γ.Λ.Σ. Η κατάσταση του ισολογισμού καταχωρίζεται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων και δημοσιεύεται μαζί με την κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης, τον πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων και το προσάρτημά τους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας.

Επιτρέπεται μεγαλύτερη ανάλυση των κονδυλίων στα οποία αντιστοιχούν αραβικοί αριθμοί.

Στον ισολογισμό απεικονίζονται σε δύο στήλες:

α) Τα στοιχεία της κλειόμενης χρήσης στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός.

β) Τα στοιχεία της προηγούμενης χρήσης.

Τα αποσβεστέα στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους (ή αναπροσαρμογής). Για τα ίδια στοιχεία απεικονίζονται οι συνολικές αποσβέσεις μέχρι το τέλος της χρήσης στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός και η αναπόσβεστη αξία καθενός από αυτά κατά κατηγορίες.

Η ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού είναι η τελευταία ημέρα της χρήσης, δηλαδή η 31/12 ή 30/6 κάθε έτους.

5.3. Η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης.

Η κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης καταρτίζεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με το υπόδειγμα του Ε.Γ.Λ.Σ. Επίσης, καταχωρίζεται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων και δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης.

²² Το ΔΛΠ 1 'Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων' αντικαθιστά τα ΔΛΠ 1 'Γνωστοποίηση των Λογιστικών Αρχών ή Μεθόδων' ΔΛΠ 5 'Πληροφορίες που πρέπει να γνωστοποιούνται με τις οικονομικές καταστάσεις' και ΔΛΠ 13 'Εμφάνιση του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού και των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων'.

²³ Διεθνές Λογιστικό πρότυπο Νο 7 'Καταστάσεις Ταμιακών Ροών'. Η κατάσταση ταμιακών ροών (εισροές και εκροές ταμιακών διαθεσίμων και ταμιακών ισοδυνάμων), όταν χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τις λοιπές οικονομικές καταστάσεις, παρέχει πληροφορίες που επιτρέπουν στους χρήστες να εκτιμούν τις μεταβολές στην καθαρή περιουσία μιας επιχείρησης και τη χρηματοοικονομική δομή της (που περιλαμβάνει τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα). Οι πληροφορίες για τις ταμιακές ροές είναι χρήσιμες στην εκτίμηση της δυνατότητας της επιχείρησης να δημιουργεί ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα που επιτρέπουν στους χρήστες να αναπτύξουν πρότυπα για να εκτιμούν και να συγκρίνουν τη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμιακών ροών των διαφόρων επιχειρήσεων.

Επιτρέπεται μεγαλύτερη ανάλυση των κονδυλίων στα οποία αντιστοιχούν αραβικοί αριθμοί.

Στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης απεικονίζονται σε δύο στήλες:

α) Τα στοιχεία της κλειόμενης χρήσης.

β) Τα στοιχεία της προηγούμενης χρήσης.

Η κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης μετρά στην ουσία την αποδοτικότητα της λειτουργίας σε κάθε χρήση. Αν ο ισολογισμός απεικονίζει την περιουσιακή κατάσταση της οικονομικής μονάδας στο τέλος της χρήσης, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης δείχνει την πορεία της οικονομικής μονάδας κατά την διάρκεια χρήση. Συνοψίζει τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης της χρήσης, που στον ισολογισμό απεικονίζονται στην καθαρή θέση.

5.4. Ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων.

Ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων καταρτίζεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με το υπόδειγμα του Ε.Γ.Λ.Σ. Επίσης, καταχωρίζεται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων και δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης.

Τα στοιχεία του πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων απεικονίζονται σε δύο στήλες, οι οποίες αντιστοιχούν στη χρήση που αφορά ο ισολογισμός και στην προηγούμενη.

5.5. Η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης.

Η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης καταρτίζεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με το υπόδειγμα του Ε.Γ.Λ.Σ. Επίσης, καταχωρίζεται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων. Η κατάσταση αυτή δε δημοσιεύεται υποχρεωτικά.

Όλα τα στοιχεία της κατάστασης του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης απεικονίζονται σε δύο στήλες, οι οποίες αντιστοιχούν στη χρήση στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός και στην προηγούμενη.

Παρουσιάζει το οργανικό αποτέλεσμα της χρήσης, καθώς και τα αναλυτικά στοιχεία του μικτού κέρδους.

5.6. Το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης.

Το προσάρτημα είναι απαραίτητο συμπλήρωμα των οικονομικών καταστάσεων, με το οποίο δίνονται διάφορες πρόσθετες ή επεξηγηματικές πληροφορίες. Οι πληροφορίες αυτές έχουν σκοπό να διευκολύνουν όλους τους ενδιαφερόμενους προς τους οποίους απευθύνονται οι οικονομικές καταστάσεις, στο να κατανοούν το περιεχόμενό τους και να διαπιστώνουν την αληθινή οικονομική κατάσταση και τα ακριβή αποτελέσματα.

Ενδεικτικά πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στο προσάρτημα είναι:

- Οι μέθοδοι που εφαρμόστηκαν για την αποτίμηση των στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων, για τον υπολογισμό των διορθώσεων αξιών στοιχείων του ενεργητικού και για τον υπολογισμό των αναπροσαρμοσμένων αξιών στοιχείων ενεργητικού.
- Οι αποσβέσεις των πάγιων στοιχείων.
- Οι πρόσθετες αποσβέσεις.
- Στοιχεία για τις συμμετοχές της οικονομικής μονάδας σε άλλες επιχειρήσεις, όταν η συμμετοχή υπερβαίνει το 10% του κεφαλαίου τους κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ανάλυση Χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Θέματα κεφαλαίου

- Σε ποιους απευθύνονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Σκοποί της ανάλυσης.
- Κατηγορίες χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
- Αριθμοδείκτες.
- Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και αριθμοδείκτες.

6.1. Σε ποιους απευθύνονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Οι οικονομικές καταστάσεις, που υποχρεωτικά δημοσιεύονται από τις επιχειρήσεις, ενδιαφέρουν πολλούς συναλλασσόμενους με την επιχείρηση τόσο εντός αυτής όσο και εκτός. Μπορούμε να διαχωρίσουμε τα άτομα, που χρησιμοποιούν την πληροφόρηση που μας δίνουν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που δημοσιεύονται, σε δύο μεγάλες ομάδες:

- Στους εντός της επιχείρησης λαμβάνοντες αποφάσεις (internal decision makers) π.χ. διευθυντές, στελέχη, προσωπικό κτλ.
- Και τους εκτός της επιχείρησης λαμβάνοντες αποφάσεις (external decision makers) π.χ. τράπεζες, δημόσιο, προμηθευτές κτλ.

Πρωτίστως οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απευθύνονται στους εκτός της επιχείρησης λαμβάνοντες αποφάσεις, μια και οι εντός έχουν πρόσβαση σε ολόκληρο το φάσμα των δεδομένων της επιχείρησης.

Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων (analysis of financial statement) είναι η ποσοτική και ποιοτική αξιολόγηση της πληροφόρησης που περιέχεται σε αυτές τις καταστάσεις.

6.2 Σκοποί της ανάλυσης.

- μέτρηση της προηγούμενης επίδοσης της επιχείρησης,
- μέτρηση της παρούσας κατάστασης της επιχείρησης,
- πρόβλεψη των μελλοντικών δυνατοτήτων της επιχείρησης για τη διατήρηση της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ των ακόλουθων αποφασιστικής σημασίας πλευρών της επιχείρησης:

⊗ **Ρευστότητα (liquidity)**. Μια επιχείρηση έχει ρευστότητα, όταν είναι σε θέση να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της καθώς αυτές γίνονται ληξιπρόθεσμες.

⊗ **Σταθερότητα (stability)**. Η σταθερότητα μετριέται από την ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί τις πληρωμές για τόκους και χρεολύσια πάνω στο υφιστάμενο ύψος των δανείων και τις πληρωμές που αντιστοιχούν στην κανονική διανομή μερίσματος στους μετόχους της.

⊗ **Αποδοτικότητα (profitability)**. Αποδοτικότητα είναι η σχέση που υπάρχει μεταξύ του κέρδους που πραγματοποιεί η επιχείρηση και του κεφαλαίου που χρησιμοποιεί.

☒ **Δυνατότητα ανάπτυξης.** Μετριέται με την επέκταση και ανάπτυξη σε νέες αγορές, το ποσοστό ανάπτυξης στις υπάρχουσες αγορές, το ποσοστό αύξησης στα κέρδη ανά μετοχή και το ύψος δαπανών για έρευνα.

6.3. Κατηγορίες χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

A. Συγκριτικές Χρηματοοικονομικές καταστάσεις (comperative statements).

Συγκριτικές ονομάζονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται με μορφή που απεικονίζει τα χρηματοοικονομικά δεδομένα για δύο ή περισσότερες λογιστικές χρήσεις και η πληροφόρηση που λαμβάνεται δεν περιορίζεται σε ένα μόνο οικονομικό έτος. Ο παραπάνω τρόπος ανάλυσης είναι γνωστός και με τον όρο οριζόντια ανάλυση (horizontal analysis).

Η σύγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται παραθέτοντας τους ισολογισμούς και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης και αξιολογώντας τις μεταβολές από έτος σε έτος και συνολικά για μια περίοδο ετών. Οι μεταβολές αυτές μπορεί να απεικονιστούν ως:

→ απόλυτη μεταβολή

→ σχετική μεταβολή,

→ λόγος (δείκτης).

Η αξιολόγηση των μεταβολών επιτρέπει την ανάλυση των τάσεων (trends) που διαμορφώνονται σε μια επιχείρηση.

B. Χρηματοοικονομικές καταστάσεις τάσης (trend percentages).

Όταν υπάρχουν συγκριτικά στοιχεία για περισσότερες από δύο οικονομικές χρήσεις, η μελέτη των μεταβολών είναι γενικά επιθυμητό να γίνεται μέσα στα πλαίσια της παρουσίασης όλων των συγκρίσεων σε σχέση με ένα κοινό έτος, το έτος βάσης.

Ως έτος βάσης θα πρέπει να επιλέγεται ένα που αντιπροσωπεύει κατά μεγάλο βαθμό αυτό που χαρακτηρίζεται ως τυπική και ομαλή δραστηριότητα. Τα ποσά των άλλων ετών της χρονικής περιόδου, που καλύπτει η ανάλυση, εκφράζονται ως ποσοστά των ποσών του έτους βάσης.

Π.χ. ας υποθέσουμε ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις για το 2000, που λαμβάνεται ως έτος βάσης, ανέρχονται σε 250 εκ. και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις για το 2001 ανέρχονται σε 546 εκ., τότε το ποσοστό τάσης για το 1991 θα είναι :

546

X 100 = 218

250

Γ. Καταστάσεις Κοινού Μεγέθους (common size statements).

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που εμφανίζουν τα μεμονωμένα στοιχεία της συγκεκριμένης κατάστασης ως ποσοστό κάποιου συνολικού μεγέθους της κατάστασης, καλούνται καταστάσεις κοινού μεγέθους. Συνήθως καλούνται και καταστάσεις του 100% ή "συστατικού ποσοστού" και οι σχέσεις μπορούν να διατυπωθούν είτε ως ποσοστά είτε ως δείκτες.

Οι καταστάσεις κοινού μεγέθους αποτελούν πολύτιμο εργαλείο του αναλυτή για τη μελέτη της παρούσας θέσης και των αποτελεσμάτων των εργασιών της επιχείρησης και ειδικότερα για την πραγματοποίηση σύγκρισης μεταξύ επιχειρήσεων που ανήκουν στον ίδιο κλάδο.

Οι καταστάσεις κοινού μεγέθους μπορούν να πάρουν μια από τις ακόλουθες δύο μορφές:

1. Τα απόλυτα μεγέθη κάθε χρηματοοικονομικής κατάστασης μιας περιόδου συνοδεύονται από τα ποσοστά που δείχνουν τη σχέση του μεμονωμένου στοιχείου στο αντίστοιχο του συνολικού (κάθετη ανάλυση).

2. Οι καταστάσεις χωρίζονται σε δύο μέρη. Το αριστερό εμφανίζει μόνο τα απόλυτα μεγέθη ενώ το δεξιό εμφανίζει μόνο τα ποσοστά, είτε οι καταστάσεις εμφανίζουν μόνο ποσοστά της συγκεκριμένης επιχείρησης ή ποσοστά διάφορων επιχειρήσεων.

6.4. Αριθμοδείκτες.

Η σχέση ενός στοιχείου μιας χρηματοοικονομικής κατάστασης προς ένα άλλο στοιχείο της ίδιας ή άλλης χρηματοοικονομικής κατάστασης εκφρασμένη σε απλή μορφή είναι γνωστή ως δείκτης ή αριθμοδείκτης (financial ratio). Οι αριθμοδείκτες καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσης ή της αποδοτικότητας των διάφορων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων της οικονομικής μονάδας ή και της πραγματικής κατάστασης ολόκληρης της οικονομικής μονάδας ή γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα αυτή.

Με τους αριθμοδείκτες προσδιορίζεται η σχέση μεταξύ βασικών επιχειρηματικών μεγεθών, διευκολύνεται η επιχειρηματική δράση και επεξηγούνται τα αποτελέσματα που προκύπτουν από αυτή.

Ο υπολογισμός της τιμής ενός αριθμοδείκτη μεμονωμένα είναι χωρίς σημασία. Αποκτά σημασία στα πλαίσια του προσδιορισμού της χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, όταν μετά τον υπολογισμό ακολουθήσει σύγκριση με κάποιο πρότυπο. Η σύγκριση πρέπει να παίρνει τη μορφή διαχρονικής ανάλυσης.

6.5. Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και αριθμοδείκτες.

Κατά το Ε.Γ.Λ.Σ. οι αριθμοδείκτες ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες:

- A. Οικονομικής διάρθρωσης
- B. Απόδοσης και αποδοτικότητας
- Γ. Διαχειριστικής πολιτικής

6.5.1. Εννοιολογικό περιεχόμενο και σκοπιμότητα των αριθμοδεικτών οικονομικής διάρθρωσης.

1	Κυκλοφορούν ενεργητικό / σύνολο ενεργητικού (%)
----------	---

Ο παραπάνω Αριθμοδείκτης σε συνδυασμό με τον αριθμοδείκτη πάγιο ενεργητικό / σύνολο ενεργητικού απεικονίζει την αναλογία των κεφαλαίων που έχουν διατεθεί σε αυτές τις δύο κατηγορίες.

2	κεφάλαια / σύνολο υποχρεώσεων (%)
----------	-----------------------------------

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το βαθμό της οικονομικής αυτάρκειας της οικονομικής μονάδας. Για τη μέτρηση της δανειακής εξάρτησης χρησιμοποιούνται και οι αριθμοδείκτες:

Σύνολο υποχρεώσεων / σύνολο παθητικού (%)

Ίδια κεφάλαια / σύνολο παθητικού (%)

3 Ίδια κεφάλαια / πάγιο ενεργητικό (%)

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το βαθμό χρηματοδότησης των ακινητοποιήσεων της οικονομικής μονάδας από τα ίδια κεφάλαιά της.

4 Κυκλοφορούν ενεργητικό / βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (%)

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το βαθμό ρευστότητας της οικονομικής μονάδας.

5 Κεφάλαιο κίνησης / κυκλοφορούν ενεργητικό (%)

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ποσοστό το τμήμα του κυκλοφορούντος ενεργητικού, το οποίο χρηματοδοτείται από το πλεόνασμα των διαρκών κεφαλαίων (ίδιων κεφαλαίων και μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων).

Όταν είναι ίσος με τη μονάδα, το σύνολο του παθητικού αποτελείται από διαρκή κεφάλαια.

Όταν είναι ίσος με το μηδέν, το κεφάλαιο κίνησης είναι ανύπαρκτο.

Όταν είναι μικρότερος από το μηδέν, τμήμα των ακινητοποιήσεων χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμα δανειακά κεφάλαια.

6.5.2. Εννοιολογικό περιεχόμενο και σκοπιμότητα των αριθμοδεικτών απόδοσης και αποδοτικότητας.

6 Καθαρά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως / πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών (%)

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την απόδοση της οικονομικής μονάδας, χωρίς το συνυπολογισμό των έκτακτων και ανόργανων αποτελεσμάτων της ομάδας 8.

7 Καθαρά αποτελέσματα χρήσης προ φόρων / ίδια κεφάλαια

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αποδοτικότητα των ίδιων κεφαλαίων της οικονομικής μονάδας.

Η αποδοτικότητα του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων προσδιορίζεται με το δείκτη:

Καθαρά αποτελέσματα χρήσης προ τόκων και φόρων / σύνολο απασχολούμενων κεφαλαίων (%).

8 Μικτά αποτελέσματα / πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος του μικτού κέρδους επί των συνολικών πωλήσεων.

9 Μικτά αποτελέσματα / κόστος πωλήσεων αποθεμάτων και υπηρεσιών

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος του μικτού κέρδους επί του κόστους των πωλήσεων.

10 Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών/ ίδια κεφάλαια

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την ανακύκλωση των ίδιων κεφαλαίων κατά τη διάρκεια της χρήσης.

11 Κόστος πωλήσεων αποθεμάτων/ μέσος όρος αποθεμάτων περιόδου

Ο αριθμοδείκτης αυτός, ο οποίος καλείται και δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων, απεικονίζει το βαθμό ανακύκλωσης των αποθεμάτων κατά τη διάρκεια της χρήσης.

6.5.3. Εννοιολογικό περιεχόμενο και σκοπιμότητα των αριθμοδεικτών διαχειριστικής πολιτικής.

12 Νέες επενδύσεις / περιθώριο αυτοχρηματοδότησης

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το βαθμό κάλυψης των νέων επενδύσεων της οικονομικής μονάδας από τους ετήσιους πόρους της εκμετάλλευσής της.

13 (Υποχρεώσεις προς προμηθευτές / αγορές αποθεμάτων και υπηρεσιών με πίστωση) $X 360 =$ ημέρες

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ημέρες το μέσο όρο προθεσμίας εξόφλησης των οφειλών της οικονομικής μονάδας προς τους προμηθευτές της κατά την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού.

14 (Απαιτήσεις από πελάτες / πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών με πίστωση) $X 360 =$ ημέρες

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ημέρες το μέσο όρο προθεσμίας είσπραξης ή διακανονισμού με γραμμάτια εισπρακτέα των απαιτήσεων της οικονομικής μονάδας από τους πελάτες της, κατά την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού.

15 (Απαιτήσεις από πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών / πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών) $X 360 =$ ημέρες

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ημέρες το μέσο όρο προθεσμίας είσπραξης των απαιτήσεων της οικονομικής μονάδας από τους πελάτες της, κατά την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Περιουσία - Απογραφή - Ισολογισμός

1.1 Έννοια της περιουσίας	σελ. 2
1.2. Απογραφή.....	σελ.3
1.2.1. Έννοια της απογραφής.....	σελ. 3
1.2.2. Λόγοι σύνταξης απογραφής	σελ. 4
1.2.3. Είδη απογραφής	σελ.4
1.3. Ισολογισμός.....	σελ.5
1.3.2. Ο ισολογισμός ως ισότητα.....	σελ. 9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο

2. 1. Η λογιστική τυποποίηση	σελ. 11
2.2. Σκοποί και σημασία του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.....	σελ.11
2. 3. Οι βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ.....	σελ.12
2. 3.1. Η αρχή της αυτονομίας.....	σελ. 12
2. 3.2. Αρχή της κατ'είδος συγκέντρωσης των αποθεμάτων, εξόδων-εσόδων στους οικείους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής.....	σελ. 13
2. 3.3. Αρχή της κατάρτισης του λογαριασμού Γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές.....	σελ.13
2.4. Γενικές αρχές τήρησης των λογαριασμών.....	σελ.14
2. 5. Το σχέδιο λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.....	σελ.15
2.5.1. Αρίθμηση των λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.	σελ.15
2.5.2. Ανάπτυξη των λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ	σελ.15
2. 5.3. Περιορισμοί στη χρήση και τη συμπλήρωση των λογαριασμών.....	σελ.17
2.6. Η εφαρμογή του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.....	σελ.18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Πάγιο ενεργητικό

3.1. Κατηγορίες πάγιου ενεργητικού.....	σελ. 20
3.2. Ενσώματα πάγια στοιχεία.	σελ.20
3.3. Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων.....	σελ. 21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Αποθέματα

4.1.Κατηγορίες αποθεμάτων.	σελ. 26
4.2.Το σύστημα της περιοδικής απογραφής.	σελ. 26
4.3. Βασικές λογιστικές αρχές κατά την αποτίμηση των αποθεμάτων.	σελ. 26
4.4. Μέθοδοι αποτίμησης αποθεμάτων.	σελ. 27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Οικονομικές καταστάσεις

5.1. Σκοπός οικονομικών καταστάσεων.....	σελ. 28
5.2. Η κατάσταση του ισολογισμού τέλους χρήσης.	σελ. 29
5.3. Η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης.	σελ. 30
5.4. Ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων.	σελ. 30
5.5. Η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης.	σελ. 30
5.6. Το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης.	σελ. 30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ανάλυση Χρηματοοικονομικών καταστάσεων

6.1. Σε ποιους απευθύνονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις.	σελ. 31
6.2 Σκοποί της ανάλυσης.	σελ. 31
6.3. Κατηγορίες χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	σελ. 32
6.4. Αριθμοδείκτες.	σελ.33
6.5. Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και αριθμοδείκτες.	σελ. 33
6.5.1. Εννοιολογικό περιεχόμενο και σκοπιμότητα των αριθμοδεικτών οικονομικής διάρθρωσης.	σελ. 33
6.5.2. Εννοιολογικό περιεχόμενο και σκοπιμότητα των αριθμοδεικτών απόδοσης και αποδοτικότητας.	σελ. 34
6.5.3. Εννοιολογικό περιεχόμενο και σκοπιμότητα των αριθμοδεικτών διαχειριστικής πολιτικής.	σελ. 35